Lietas Nr. 11331074913
Lietas arhīva Nr. K26-0132-14/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē 2014.gada 17.martā

Rēzeknes tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis A.Zutis,

ar sekretāri S.Veselovu,

piedaloties prokuroram Z.Karčavam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu **/pers. A/**, personas kods /personas kods/, apsūdzībā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 221.panta pirmajā daļā,

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ veica tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu, kā rezultātā tika nodarīts būtisks kaitējums, turpmāk norādītos apstākļos:

/pers. A/ laika posmā no 2013.gada marta līdz 2013.gada 22.augustam, nebūdama reģistrēta komercreģistrā kā komersants darbībai ar akcīzes precēm, pārkāpa likuma „Par akcīzes nodokli" 2.panta sestās daļas 2.punkta, 33.panta otrās daļas un trešās daļas, kā arī Ministru kabineta 2005.gada 30.augusta Nr.662 „Akcīzes preču aprites kārtība" 11., 11.7., 12. un 14.punkta prasības. /pers. A/ pa vairākām reizēm no izmeklēšanas gaitā nenoskaidrotām personām Viļānu novadā, Viļānos iegādājās tabakas izstrādājumus bez Latvijas Republikas *(turpmāk - LR)* akcīzes nodokļu markām, kopumā 62420 gabalu dažādu cigarešu ar Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas akcīzes markām. /pers. A/ pēc tam iepriekš norādītajā laika posmā iegādātās cigaretes nelikumīgi, tas ir, bez speciālās atļaujas komercdarbībai ar akcīzes precēm, glabāja savā dzīvesvietā Viļānu novads, /adrese/, kur tās 2013.gada 22.augustā izņēma Valsts policijas darbinieki. Kopumā /pers. A/ iegādājās un glabāja:

- cigaretes „????" 7840 cigaretes ar Baltkrievijas Republikas akcīzes nodokļa marķējuma zīmēm;
- cigaretes „NZ" Super Slims Gold 13740 cigaretes ar Baltkrievijas Republikas akcīzes nodokļa marķējuma zīmēm;
- cigaretes „?????" SUPERSLIMS 15660 cigaretes ar Baltkrievijas Republikas akcīzes nodokļa marķējuma zīmēm;
- cigaretes „More" American Blend Blue 21460 cigaretes ar Krievijas Federācijas akcīzes nodokļa marķējuma zīmēm;
- cigaretes „BAYRON WHITE" 200 cigaretes ar Krievijas Federācijas akcīzes nodokļa marķējuma zīmēm;
- cigaretes „Kiss" superslims romantic 3100 cigaretes ar Krievijas Federācijas akcīzes nodokļa marķējuma zīmēm;
- cigaretes „Kiss" superslims energy 420 cigaretes ar Krievijas Federācijas akcīzes nodokļa marķējuma zīmēm.

Tādā veidā /pers. A/ nelikumīgi uzglabāja tabakas izstrādājumus bez Latvijas Republikas akcīzes markām.

Ar iepriekš minētām darbībām /pers. A/ pārkāpa:

- likuma „Par akcīzes nodokli" 33.panta otrās daļas prasības, kur noteikts, ka Latvijas Republikā aizliegts ražot, izmantot, pārstrādāt, uzglabāt, pārvietot un realizēt akcīzes preces, par kurām nav samaksāts akcīzes nodoklis, izņemot šajā likumā noteiktos gadījumus, šī likuma panta trešās daļas prasības, kur noteikts, ka Latvijas Republikā aizliegts ražot, izmantot, pārstrādāt, uzglabāt, pārvietot un realizēt alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām, izņemot normatīvajos aktos noteiktos gadījumus;

- likuma „Par akcīzes nodokli" 2.panta sestās daļas 2.punkta prasības, kur noteikts, ka speciāla atļauja (licence) nepieciešama šādām darbībām ar akcīzes precēm - reģistrēta saņēmēja darbībai ar alkoholiskajiem dzērieniem, tabakas izstrādājumiem vai naftas produktiem;

- Ministru kabineta 2005.gada 30.augusta noteikumu Nr.662 „Akcīzes preču aprites kārtība" 11., 11.7. punktā noteiktās prasības, kur noteikts, ka speciālo atļauju (licenci) izsniedz reģistrēta saņēmēja darbībai ar alkoholiskajiem dzērieniem, tabakas izstrādājumiem vai naftas produktiem; 12.punkta prasības, kur noteikts, ka komercdarbību ar akcīzes precēm drīkst veikt komersants,

kurš šo noteikumu 11.punktā minētajos gadījumos ir saņēmis attiecīgu licencēšanas komisijas izsniegtu speciālo atļauju (licenci), un 14.punkta prasības, kur noteikts, ka speciālo atļauju (licenci) komercdarbībai ar akcīzes precēm licencēšanas komisija izsniedz komercreģistrā reģistrētam komersantam.

Tādējādi /pers. A/, iegādājoties un uzglabājot tabakas izstrādājumus bez LR akcīzes nodokļu markām, pārkāpa valstī noteikto tabakas izstrādājumu aprites kārtību, kā rezultātā nodarīja valstij būtisku kaitējumu. Saskaņā ar likumu „Par krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.punktu /pers. A/ prettiesiskās rīcības rezultātā tika nodarīts ne vien ievērojams mantisks kaitējums, kas pārsniedza valstī noteikto piecu minimālo mēnešalgu kopsummu uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi – 7215,78 *euro (Ls 5071,28)* apmērā. Šo apmēru sastāda valstij neiekasētā akcīzes nodokļa apmēri, kas tika aprēķināti, pamatojoties uz likuma "Par akcīzes nodokli" 4.panta pirmās daļas 2.punktu, 22.panta trešo un ceturto daļu, 22.panta ceturto[1] daļu un 30.panta pirmo daļu, kā arī izmantojot 2013.gada 13.februāra laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" Nr.31 publicēto 2013.gadam vidēji svērto mazumtirdzniecības cenu, kuras apmērs ir 127,15 *euro (Ls 89,36)* par 1000 cigaretēm, tas ir, 4918,84 *euro (Ls 3456,98)*, muitas nodoklis – 802,76 euro *(Ls 564,18)* apmērā un pievienotās vērtības nodoklis – 1494,19 *euro (Ls 1050,12)* apmērā.

Tāpat /pers. A/ prettiesiskās rīcības rezultātā tika apdraudētas citas ar likumu aizsargātās intereses un tiesības. Saskaņā ar likumu „Par akcīzes nodokli" ar akcīzes nodokli tiek apliktas tādas patēriņa preces, kuras ir kaitīgas cilvēkiem un videi. Apliekot šādas preces ar īpašu nodokli, tiek samazināts to patēriņš, un saņemti papildu līdzekļi valsts budžetā. Turklāt, pārkāpjot likuma „Par akcīzes nodokli" un citu normatīvo aktu prasības, tas ir, Ministru kabineta noteikumu Nr.662 „Akcīzes preču aprites kārtība", kas nosaka akcīzes preču aprites kārtību, veicināja tabakas izstrādājumu nelikumīgu apriti, kropļoja tirgu. /pers. A/ pārkāpa arī likuma „Par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu" vispārīgos principus un šī likuma 2. un 6.panta noteikumus, kuros noteikts, ka likuma mērķis ir aizsargāt cilvēka veselību un tiesības uz tīru, ar tabakas un augu smēķēšanas produktu dūmiem nepiesārņotu vidi, noteikt tabakas izstrādājumu un augu smēķēšanas produktu iepakojuma vienības noformējumu, tabakas izstrādājumu un augu smēķēšanas produktu izplatīšanas ierobežojumus, kā arī kārtību, kādā valsts kontrolē tabakas, tabakas izstrādājumu un augu smēķēšanas produktu apriti, tabakas izstrādājumu reklāmu, sponsorēšanu un smēķēšanu publiskās ēkās, būvēs, telpās un teritorijās. Tādējādi tika apdraudētas ar likumu aizsargātās Latvijas valsts tautsaimniecības intereses un tiesības uzņēmējdarbības un ekonomikas jomā.

Tā kā valsts budžets daļēji veidojas no nodokļu ieņēmumiem, tai skaitā arī akcīzes nodokļa ieņēmumiem, tad, veicinot tabakas izstrādājumu nelegālu apriti, tika apdraudētas Latvijas nodokļu maksātāju ar likumu aizsargātās intereses un tiesības uz veselību, izglītību, aizsardzību, kuru nodrošinājums tieši saistīts ar valsts budžeta ieņēmumiem.

Līdz ar to /pers. A/ radīja būtisku kaitējumu Latvijas valstij, gan Latvijas nodokļu maksātājiem.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 221.panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

[2] Prokurors saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 461.pantu un 462.panta otro daļu tiesas sēdē grozīja apsūdzību daļā, norādot, ka apsūdzībā pieļauta pārrakstīšanās kļūda - 200 cigarešu *More „American Blend Blue"* ar Krievijas Federācijas akcīzes nodokļa marķējuma zīmēm norādams cigarešu nosaukums *„BAYRON WHITE".* Prokurors, grozot apsūdzību, norādīja, ka saskaņā ar Euro ieviešanas kārtības likuma 4.panta otro daļu apsūdzībā norādītie zaudējumi konvertējami uz euro, atbilstoši šī likuma prasībām.

Tiesa atzīst, ka apsūdzībā norādītās vērtības latos saskaņā ar Euro ieviešanas kārtības likuma 4.panta otro daļu konvertējamas uz euro, atbilstoši šī likuma prasībām.

Tiesas sēdē /pers. A/ savu vainu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā atzina pilnīgi, apsūdzībā norādītos viņas vainas pierādījumus un noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju neapstrīdēja, uzturēja lūgumu neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Prokurors atzina, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu apsūdzētās vainas pierādījumus tiesas izmeklēšanā pārbaudīt nav nepieciešams, jo apsūdzētā savu vainu atzīst pilnīgi un pierādījumus neapstrīd.

Iepazinusies ar lietas materiāliem, tiesa atzīst, ka apsūdzētās vaina viņai inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīta pilnīgi ar viņas savas vainas atzīšanu un visiem lietas materiāliem to kopumā un savstarpējā saistībā, kā arī nav pretrunu, kuras būtu nepieciešams novērst tiesas izmeklēšanā. Tāpēc, ņemot vērā prokurora viedokli par apsūdzētās lūgumu, un pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmo un otro daļu, tiesa nolēma tiesas izmeklēšanā nepārbaudīt apsūdzētās vainas pierādījumus, pārbaudīt tikai apsūdzētās personu raksturojošos datus. Līdz ar to saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešami.

Pārbaudot lietas materiālus, tiesa atzīst, ka apsūdzētās /pers. A/ prettiesiskās darbības ir pareizi kvalificētas kā Krimināllikuma 221.panta pirmajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums, un apsūdzētās vaina ir pierādīta.

[3] Nosakot sodu /pers. A/, tiesa, saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītiem soda noteikšanas vispārīgiem principiem, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētās personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

/pers. A/ iepriekš nav sodīta *(lietas 48.lapa),* šķīrusies, apgādājamo nav, pensionāre, pensija sastāda 191 *euro* mēnesī, piešķirts maznodrošinātās ģimenes statuss *(lietas 63.lapa)*, veselības stāvoklis slikts *(lietas 64.lapa),* faktiski nevar veikt fizisku darbu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētās /pers. A/ atbildību mīkstinošo apstākli tiesa atzīst to, ka apsūdzētā savu vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnīgi un nožēloja izdarīto.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu atbildību pastiprinošos apstākļus tiesa nav konstatējusi.

Izvērtējot apsūdzētās /pers. A/ personību, tas ir, iepriekš nav sodīta, šķīrusies, apgādājamo nav, pensionāre, viņas attieksmi pret izdarīto noziedzīgo nodarījumu – savu vainu atzina un nožēloja izdarīto, to, ka apsūdzētā izvēlējās vienkāršāku procesa veidu, noziedzīga nodarījuma smagumu – izdarīts kriminālpārkāpums, raksturu – /pers. A/ iegādājās un pēc tam dzīvoklī nelikumīgi uzglabāja tabakas izstrādājumus kopumā 62420 gabalu dažādu cigarešu bez LR akcīzes nodokļu marķējuma, tādējādi apdraudēja tautsaimniecības intereses tabakas izstrādājumu aprites jomā, radīto kaitējumu – valsts budžetam nodarīts zaudējums 7215,78 *euro (Ls 5071,28)* apmērā, ko veido nenomaksātie nodokļi, tiesa atzīst, ka apsūdzētajai ir piemērojams naudas sods. Saskaņā ar Krimināllikuma 40.panta otro daļu apsūdzētajai nav piemērojams par šo noziedzīgo nodarījumu sankcijā paredzētais piespiedu darbs, jo viņa ir pensionāre. Tāpat apsūdzētajai nav piemērojams īslaicīgas brīvības atņemšanas sods, jo tiesa uzskata, ka lietā nav iegūti tādi personību negatīvi raksturojoši pierādījumi, kas liecinātu par to, ka apsūdzētā ir tik sabiedriski bīstama, ka viņa pašreiz būtu jāizolē no sabiedrības soda izciešanai.

Tā kā tiesa nav konstatējusi apsūdzētās atbildību pastiprinošos apstākļus, bet konstatējusi atbildību mīkstinošo apstākli, tad apsūdzētajai nosakāms naudas sods Krimināllikuma 221.panta pirmās daļas un 41.panta otrās daļas 1.punktā norādītās sankcijas minimālā apmēra robežās.

[4] Valsts ieņēmumu dienests iesniedza pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju valstij 7215,78 *euro (Ls 5071,28)* apmērā *(lietas 32.-33.lapa).*

Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmā daļa nosaka, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu. Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmā daļa nosaka, ka kompensācijas pieteikumā jāpamato par mantiskajiem zaudējumiem pieprasītās kompensācijas apmērs, bet par morālo aizskārumu tikai jānorāda. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 352.pantu, tiesa nosaka nodarītā kaitējuma atlīdzības apmēru, ņemot vērā radīto mantisko zaudējumu, norādītā kaitējuma pamatotību un apmēru, noziedzīgu nodarījumu smagumu un izdarīšanas raksturu un morālā aizskāruma dziļumu un publiskumu.

Apsūdzētā /pers. A/ Valsts ieņēmumu dienesta kaitējuma kompensācijas pieteikumu tiesas sēdē atzina pilnīgi.

Saskaņā ar likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 1.pantu un likuma „Par akcīzes nodokli" 33.panta septīto daļu, Valsts ieņēmumu dienests ir finanšu ministrijas padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas nodrošina nodokļu maksājumu un nodokļu maksātāju uzskaiti, valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšanu Latvijas Republikas teritorijā, un, ja persona veic jebkuras darbības ar akcīzes precēm, neievērojot likuma „Par akcīzes nodokli" prasības, Valsts ieņēmumu dienestam ir tiesības par labu valsts budžetam piedzīt no apsūdzētās likumā noteiktajām nodokļa likmēm nesamaksātās nodokļa summas, tas ir, ar noziedzīgo nodarījumu valstij nodarītos zaudējumus.

Tiesa atzīst, ka nodarītie zaudējumi valstij tika aprēķināti atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Ņemot par pamatu Eiropas Padomes 1992.gada 12.oktobra Regulas (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi *(turpmāk – Padomes regula Nr.2913/92)* 202.panta 1.punkta a) apakšpunkta un 2.punkta, 214.panta 2.punkta, 3.punkta trešā ievilkuma nosacījumus. Kombinētās nomenklatūras, kas 2013.gadā noteikta ar 2012.gada 9.oktobra Komisijas īstenošanas regulu (ES) Nr.927/2012par grozījumiem Padomes Regulā (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu, 1.pielikums nosaka, ka muitas nodoklis par cigaretēm, ja tās laistu apgrozībā 2013.gada 22.augustā, sastādītu 57,6 % jeb 802,76 euro *(Ls 564,18)*. Ņemot vērā likuma „Par akcīzes nodokli" 4.panta pirmās daļas 2.punktā, 13.panta pirmās daļas 2.punktā, 22.panta trešajā daļā, ceturtās daļas 3.punktā un Pārejas noteikumu 58.punkta 2.apakšpunktā noteikto un izmantojot 2013.gada 13.februāra laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" Nr.4837 publicēto, Valsts ieņēmumu dienests pamatoti aprēķināja akcīzes nodokli - 4918,84 *euro (Ls 3456,98)* par nelikumīgi uzglabātajam cigaretēm. Tāpat tiesa atzīst, ka saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 5.panta otro daļu, 36.panta pirmo daļu un 41.panta pirmās daļas 1.punktu, 85.panta pirmo daļu un 123.panta pirmo daļu, Valsts ieņēmumu dienests pamatoti aprēķināja maksājamo pievienotās vērtības nodokli – 1494,19 *euro (Ls 1050,12)*, apliekot ar pievienotās vērtības nodokli (21 procents) preču muitas vērtības, muitas nodokļa un akcīzes nodokļa kopsummu.

Izvērtējusi tiesai iesniegto Valsts ieņēmumu dienesta kaitējuma kompensācijas pieteikumu, pārliecinājusies par apsūdzētās /pers. A/ vainu kaitējuma nodarīšanā noziedzīga nodarījuma rezultātā, tiesa uzskata, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350.panta prasībām kompensācijas pieteikums par mantiskā zaudējuma atlīdzināšanu ir apmierināms pilnībā, tas ir, 7215,78 *euro (Ls 5071,28)* apmērā, ko sastāda valstij neiekasētā muitas nodokļa, akcīzes nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa apmēri.

[5] Krimināllietā iesniegti procesuālie izdevumi par lietisko pierādījumu uzglabāšanu Nodrošinājuma valsts aģentūrā *(lietas 65.-67.lapa)*, kas sastāda 336,59 *euro (Ls 236,56)*. Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 5.punktu un 368.panta ceturto daļu apsūdzētā /pers. A/ atbrīvojama no procesuālo izdevumu piedziņas, jo viņai piešķirts maznodrošinātās ģimenes statuss *(lietas 63.lapa)*. Šie izdevumi sedzami no valsts līdzekļiem

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 350.-353., 511.- 512., 520., 527.- 530.pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 221.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt **ar naudas sodu 3 (trīs) minimālo mēnešalgu apmērā, kas atbilst 960 *euro (deviņi simti sešdesmit euro)*.**

Apmierināt Valsts ieņēmumu dienesta kaitējuma kompensācijas pieteikumu.

Piedzīt no /pers. A/ par labu valstij kaitējuma kompensāciju 7215,78 *euro* (septiņi tūkstoši divi simti piecpadsmit *euro* un 78 centi) apmērā.

Atbrīvot /pers. A/ no procesuālo izdevumu piedziņas par lietisko pierādījumu glabāšanu Nodrošinājuma valsts aģentūrā un **segt** šos izdevumus no valsts līdzekļiem.

Pilns spriedums tiks sagatavots un būs pieejams **2014.gada 21.martā.**

Spriedumu var pārsūdzēt vai noprotestēt tikai daļā par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju vai sakarā ar pieļautajiem procesa pārkāpumiem 10 dienu laikā, kad būs pieejams pilns tiesas spriedums, apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību vai protestu Rēzeknes tiesā.

Tiesnesis /personiskais paraksts/ A.Zutis